

УДК 332.146

Кузьміна Д.А.

студ. гр. ФЕУ-314м ЗНТУ

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Забезпечення успішного соціально-економічного розвитку територій потребує комплексних дій з оцінювання стану їх розвитку, визначення шляхів залучення необхідних ресурсів, розроблення заходів зі збереження та модернізації наявного потенціалу. Метою тези є визначити звідки беруться фінансові забезпечення для розвитку територій, їхні джерела. На сьогоднішній день питання забезпечення фінансовими ресурсами місцевого самоврядування залишається одним з найгостріших. З огляду на це особливої актуальності набуває обґрунтування теоретичних засад фінансового забезпечення територій, що створить основу для розробки ефективних механізмів управління їх розвитком з використанням фінансових інструментів.

У науковій літературі існує багато підходів до розуміння фінансового забезпечення розвитку регіону, території, місцевого самоврядування, місцевих органів влади.

Так, В.І. Оспіщев із співавторами вважають, що фінансове забезпечення—це основний метод фінансового впливу на соціально-економічний розвиток, який регулюється на основі відповідної системи функціонування, яке може здійснюватись в трьох формах: самофінансування, кредитування, зовнішнє фінансування [1, с.59]. На думку В.М. Опаріна, фінансове забезпечення «реалізується на основі відповідної системи фінансування, яке може здійснюватись через самофінансування, кредитування та зовнішнє фінансування» [2, с.56]. Механізм фінансового забезпечення—сукупність економічних відносин, що виникають з приводу пошуку, залучення і ефективного використання фінансових ресурсів та організаційно-управлінських принципів, методів і форм їх впливу на соціально-економічну життєдіяльність територіальних одиниць та господарських суб'єктів [3, с.6-7]. Регіональна політика фінансового забезпечення сталого розвитку—це система стратегічних та тактичних заходів та інструментів, за допомогою яких органи управління виконують покладені на них функції із забезпечення збалансованого розвитку регіонів шляхом мобілізації фінансових ресурсів, їх оптимального розподілу та ефективного використання за пріоритетними напрямками сталого розвитку [4, с.12].

Основою фінансового забезпечення місцевого самоврядування являється сукупність фінансових ресурсів території, які можна визначити як фонди коштів, що створюються і використовуються на соціальний і економічний розвиток регіонів. До фінансових ресурсів регіону відносять всю сукупність фінансових ресурсів, які формуються та використовуються для вирішення проблем, пов'язаних з процесами проектування, будівництва, розвитку, функціонування об'єктів та суб'єктів соціально-економічної та інженерновиробничої інфраструктур регіону, суб'єктів підприємницької діяльності в регіоні. Фінансові ресурси регіону є одним із видів ресурсів, що забезпечують його функціонування і розвиток [5, с.33]. Фінансові ресурси мають першорядне значення, оскільки це єдиний вид ресурсів, який може бути перетворений з мінімальним розривом у часі в будь-який інший вид ресурсів. Будь-яка діяльність починається з відповіді на питання: де знайти джерела фінансування, як організувати поточне і перспективне управління фінансовими ресурсами, яке забезпечує фінансову стійкість і платоспроможність [6, с.332].

Виділяється три підходи до визначення сутності місцевих фінансових ресурсів:

1. Місцеві фінансові ресурси—бюджет відповідної території та децентралізовані грошові фонди, що залишаються у розпорядженні підприємств і організацій громади.

2. Місцеві фінансові ресурси—кінцевий результат діяльності всіх підприємств і організацій, розташованих на даній території, включаючи відрахування з доходів населення.

3. Місцеві фінансові ресурси—сукупність доходів усіх суб'єктів господарювання розташованих на даній території та залучених ззовні (інвестицій, коштів міжнародних організацій), ресурсів централізованих фондів, доходів населення.

Підсумовуючи ці підходи, автори навчального посібника [6] пропонують розуміти під місцевими фінансовими ресурсами грошові кошти місцевого самоврядування та фінансові ресурси підприємств і організацій, населення, що утворюються в процесі відносин, пов'язаних з розподілом і перерозподілом частини вартості ВВП та залучаються органами місцевого самоврядування для забезпечення економічного і соціального розвитку території.

Джерела фінансового забезпечення:

1. Власні фінансові ресурси (формується на базовому рівні): прибуток суб'єктів підприємництва, доходи від підприємницької діяльності, амортизаційні відрахування, кошти бюджетів, заощадження населення.

2. Залученні фінансові ресурси (формується на регіональному, загальнодержавному, світовому рівнях) на різних умовах повернення та платності: кошти бюджетів різних рівнів та позабюджетних фондів, кредити комерційних банків та небанківських фінансових установ, кошти міжнародних організацій, випуск акцій, інвестиції, заощадження населення, міжнародна та спонсорська допомога.

Отже, з наведеного вище ми можемо зробити висновок, що перелік фінансових забезпечень які сьогодні використовуються в Україні та в світовій практиці є дуже поширеними та багатофункціональними. Тому вибір залучень щодо фінансових ресурсів має бути унікальним, конкретним, притаманним лише для певної територіальної одиниці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Фінанси: [навч. посіб.] / О. П. Близнюк, Л. І. Лячкова, В. І. Оспіщев [та ін.] / за ред. І. В. Оспіщева. — К.: Знання, 2006. — 415 с.

2. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): [навч. посіб.] / В. М. Опарін. — 2-ге вид. доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2002. — 240 с.

3. Москаль О. І. Фінансове забезпечення розвитку агропромислового виробництва регіону (на матеріалах Чернівецької області): автореф. дис. канд. екон. наук / О. І. Москаль. — К., 2001. — 16 с.

4. Вахович І. М. Теоретико-методологічні засади формування та реалізації регіональної політики фінансового забезпечення сталого розвитку: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: спец. 08.00.05 розвитк продуктивних сил і регіональна економіка / І. М. Вахович. — Одеса, 2008. — 35 с.

5.Общая теория финансов/под. ред. Л. А. Дробозиной.–М.: Банки и биржи, Изд.объед. «ЮНИТИ», 1995.–256 с.

6.Управління розвитком міста: [навч. посіб.] / І. Валентюк, О. Борщ, Г. Берданова та ін.; за ред. В. Вакуленка, М. Орлатого.–К.: Вид-во НАДУ, 2006.–389 с.